

SCOPUS • WEB OF SCIENCE • H-INDEX • DOI • SJR • IMPACT FACTOR

www.nim.media

НАУКА ТА МЕТРИКА

№ 4

01.04
2020

ТЕМА ВИПУСКУ

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДУМКИ У ЧАСИ РЕФОРМ

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ
ФІНАНСУВАННЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
НАУКИ

WEB OF SCIENCE: МІФИ В
НАУКОВОМУ ТОВАРИСТВІ

ЯК ВКЛЮЧИТИ ЖУРНАЛ У
SCOPUS ЧИ WEB OF SCIENCE?
ГОЛОВНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ РЕДАКТОРА

ІНТЕРВ'Ю:

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД
ТА СТРАТЕГІЯ – ШЛЯХ
УСПІШНОГО ЗВО

3 **ВІД РЕДАКТОРА****АНАЛІТИКА:****14** **Чи потрібен науці маркетинг?**

Основні принципи просування наукових статей та яка в цьому необхідність для сучасного вченого.

20 **Міжнародний досвід у сфері діяльності закладів вищої освіти**

Порівняльний аналіз публікаційної діяльності України, Словаччини та Австрії у рамках IV Міжнародного науково-практичного форуму «Association Agreement: Driving Changes of Integration».

31 **Індекс Гірша: його значення для діяльності вченого**

Чим високий показник індексу Гірша може бути корисним для діяльності вченого?

32 **Web of Science: міфи в українському науковому товаристві**

Що таке база даних «Web of Science Core Collection», та які міфи про неї існують?

10 **Наука світового масштабу: індекси цитування Web of Science**

Все, що необхідно знати про наукометричну базу даних Web of Science.

НОВИНИ:**30** **Чергові виклики для українських ЗВО: нова формула розподілу фінансування**
МОН оприлюднило інформацію про розподіл фінансування між ЗВО з чітким розумінням, як буде відбуватися оцінка вишів та розподіл державних коштів.**24** **Перезавантаження у здобутті наукових ступенів доктора наук та доктора філософії**

Національне агентство із забезпечення якості освіти винесло на громадське обговорення проєкт Порядку присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії.

13 **Нові вимоги до досліджень у сфері медицини, які фінансує держава**

Згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України, ЗВО, заклади післядипломної освіти та наукові установи, які отримали державне фінансування на наукові дослідження, повинні притримуватися певних науково-публікаційних вимог.

23 **«Scimago Institutions Rankings 2020»: лідери серед наукових установ, ЗВО світу та України**

Огляд рейтингу лідируючих вітчизняних університетів та ЗВО у 2020 році.

9 **Журнал «Наука та метрика» отримав статус друкованого ЗМІ**

На які саме зміни відтепер чекати читачам журналу?

ДОПОМОГА ВЧЕНОМУ:**16** **Професійний розвиток у сфері науки: що має знати вчений?**

Які саме аспекти публікаційної діяльності слід знати кожному вченому для успішної професійної самореалізації?

26 **Як включити журнал в Scopus чи Web of Science? Головні рекомендації редактора**

Практичні поради для наукових видань, які допоможуть розпочати індексацію у Scopus / WoS.

28 **Джерела фінансування української науки**

Як відбувається процес фінансування науки в Україні та на що розраховувати у цьому році?

4 Комплексний підхід та стратегія – шлях успішного ЗВО

Засновник компанії «Наукові журнали – Journals.Science» Денис Пилипенко розповів про сферу наукометрії в Україні, основні виклики і можливості для вітчизняних вчених та ЗВО.

ВІД РЕДАКТОРА

Вітаю, шановні колеги!

На сьогодні високий рівень публікаційної активності наукового співтовариства гарантовано покращує «видимість» наукових досліджень будь-якої країни на світовій арені. Це простежується завдяки показникам та позиціям в таких світових рейтингах, як: QS World University Rankings, The Times Higher Education World University Rankings та Academic Ranking of World Universities, що позитивно позначається на кількості залучених до ЗВО іноземних студентів, дослідників, а також інвестицій.

З цього виходить, що для кожної розвиненої держави вкрай важливо підтримувати науково-публікаційну активність своїх фахівців, просувати національні наукові журнали у міжнародні бази даних Scopus, Web of Science тощо, надавати комплексну підтримку для розвитку наукометрії на рівні ЗВО та наукових організацій.

Але що ж відбувається, коли мова заходить про шляхи та способи цього розвитку в Україні? Вітчизняна система освіти і науки задає нові вектори, які націлені на перспективний рух, актуалізацію і підтримку різних дослідницьких сфер, підвищення фінансування тощо. МОН системно вводить нормативи й публікаційні плани, посилює вимоги, які щороку потребують від вчених і наукових організацій практично жити публікаціями.

І вчений мимоволі задається питанням: «З чого починати?»

У четвертому випуску журналу «Наука та метрика» наша команда зібрала матеріали, які допоможуть відповісти на це питання. Автори і журналісти видання поділилися своїм напрацьованим досвідом у сфері наукометрії, щоб сформулювати практичні поради, які будуть корисні вченим, науковим журналам, вітчизняним ЗВО та іншим нашим читачам. Ви дізнаєтеся, як виданню зробити активні кроки до індексації в Scopus та/чи Web of Science, а вишу потрапити й зміцнити позиції в міжнародних рейтингах, отримати державне фінансування та багато інших практичних рекомендацій для підтримки діяльності українських вчених.

З повагою,
Андрій Цурган

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ТА СТРАТЕГІЯ – ШЛЯХ УСПІШНОГО ЗВО

Міністерство освіти і науки України поступово вводить нові вимоги до функціонування українських закладів вищої освіти та наукових установ, впроваджуючи оновлені формули оцінки та критерії атестації. Але чи готові до цього наші дослідницькі організації та виші? Редакція видання «Наука та метрика» вирішила задати це питання Денисові Пилипенку, який є бізнесменом-дослідником у науково-публікаційній сфері. Він часто подорожує та спостерігає вектор діяльності вчених та ЗВО різних держав. Це надихає його глибинно аналізувати ситуацію, створювати проєкти міжнародного рівня, запроваджувати світові тенденції у сферу наукометрії і науки, розвиваючи її не тільки в Україні, а й за кордоном.

► *Пане Денисе, Ви заснували компанію «Наукові публікації – Publ.Science», яка займається публікаціями наукових статей у вітчизняних та міжнародних журналах, що індексуються у Scopus, Web of Science та інших базах даних. Компанія стала лідером у науково-публікаційній сфері та активно продовжує свій розвиток. На науковій конференції у Словаччині Ви презентували усім її учасникам свій новий проєкт – компанію «Наукові журнали – Journals.Science», яка надає комплексні послуги не тільки вченим, а й закладам вищої освіти та науковим установам. Чому виникла ідея працювати у цьому напрямку?*

Причиною появи компанії «Наукові журнали – Journals.Science» став великий попит на послуги, які вона пропонує. На сьогодні вона включає два основні напрямки.

Перший – це сприяння та підготовка журналу до його включення в наукометричні бази даних світового масштабу, що передбачає безліч практичних дій, а саме: присвоєння DOI, ISSN, створення адекватного сайту, що відповідає сучасним світовим моделям. На базі цієї компанії формуємо свій портфель журналів, а також ми відкриті до купівлі видань, що включені в міжнародні бази даних або ще не мають індексації через певні причини (відмова у фінансуванні інвесторів чи минулих власників, зміни у формі власності ЗВО, неспроможність редакції самостійно розвивати науковий напрям і процес рецензування, покращувати сайт, присвоювати ISSN, DOI та інше).

Ми розглядаємо варіант спільного розвитку наукового журналу шляхом часткової участі в його власності. Наша компанія готова допомагати як з технологічної сторони, знаннями, зв'язками, так і фінансово, що дозволить нам мати частковий контроль, а виданню та

засновникам журналу отримати свою користь від співпраці (роботу з підтримки видання, його розвиток, збільшення цитування, впізнаваності, покращення квартилю, процентилю тощо).

І другий напрям – це «науковий консультант», який пов'язаний з нашою роботою в науково-дослідницьких установах та ЗВО і виконується двома компаніями «Наукові публікації – Publ.Science» та «Наукові журнали – Journals.Science». Наразі я активно впроваджую поняття «наукового аутсорсингу» та «наукового консалтингу» в Україні та інших країнах-учасників СНД, коли група компаній, якою я володію, виступає повноцінним науковим відділом ЗВО та науково-дослідницьких установ. Ці поняття вже давно впроваджують провідні Університети світу у свою систему управління.

Хочу зазначити, що послуга «науковий консультант» буде цікава і тим замовникам, які прагнуть, щоб їхні наукові журнали були включені в наукометричні міжнародні бази даних.

► Як Ви контролюєте роботу цих двох компаній?

«Наукові публікації – Publ.Science» – це повністю автономний проєкт, де я кожного місяця переглядаю ситуацію справ. У мене значна кількість клієнтів, які знайомі зі мною особисто (ректори ЗВО, викладачі, докторанти), тому я в жодному разі не відпускаю проєкти. Проте в цій компанії дуже сильний кадровий склад, серйозна професійна команда та менеджмент, що успішно виконує свої задачі під моїм чітким керівництвом.

«Наукові журнали – Journals.Science» на половину автономна компанія, і в ній я беру більше участі. Кожен серйозний проєкт завжди схожий на інвестування. Перш ніж щось придбати та розвивати, потрібно в цьому детально розібратися, а також зрозуміти людей, з якими будеш вести плідну співпрацю протягом багатьох років.

► Зараз в нашій країні відбуваються суттєві зміни, які стосуються роботи наукових установ та ЗВО. Ми намагаємось виходити на кращий рівень позиціонування та діяльності українських вишів, але це довгий шлях. Розкажіть, будь ласка, про перспективу наукового аутсорсингу або наукового консультанту. Як це може допомогти науковим організаціям прискорити їхній процес розвитку, покращити ефективність роботи, статус?

Я часто буваю за кордоном, в середньому до двох відряджень в місяць і відвідаю більшість зарубіжних університетів в країнах СНД, Литві, Латвії, Словаччині, Румунії, Таїланді тощо. Мимоволі помічаєш плюси та мінуси в їхній організації наукового процесу, починаєш розуміти, що потрібно змінити.

З побаченого скажу, що у кожного ЗВО є своя структура, але наукометричний відділ можуть дозволити собі не всі. А де він наявний, як правило, підключають людей, які мають інший основний функціонал, а ця робота є допоміжним навантаженням. Такі напівпрофесійні відділи, на жаль, не можуть належним чином займатися перевіркою наукових публікацій, шукати якісні журнали, забезпечувати науково-публікаційним навчанням викладачів, аспірантів, студентів тощо.

► В Україні теж таких наукометричних відділів поки не має?

В Україну взагалі поняття «наукометрія» в наші ЗВО прийшло паралельно з наказом від 2016 року «Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам». Але й досі прослідковується негативна тенденція, коли викладачам і студентам не пояснюють, навіщо їм публікуватися у міжнародних журналах, займатися формуванням власного іміджу та індексу Гірша не у Google Scholar, а у серйозних наукометричних базах даних. У нас, на жаль, донині деякі вчені не розуміють різниці між **індексом Гірша в Scopus та індексом Гірша в Google Scholar**.

Натомість у розвинутих країнах, вчені, завдяки публікаціям, отримують гідну заробітну плату, влаштовуються на почесні посади, з ними зв'язуються роботодавці з інших країн. Система формування іміджу вченого завдяки публікаціям та цитуванню повинна впроваджуватися в нашу культуру більш активно.

У наші часи найбільший попит має те, що ти **створив, запатентував**, щоб отримати монетизацію, фінансову підтримку чи запрошення на роботу від організації, яка готова вкладати в це кошти. Наукометричного відділу в наших ЗВО поки не було, і навіть ті, хто про це думає, не знають, як правильно реалізувати.

Не важливо, підуть виші по своєму шляху розвитку, чи оберуть науковий аутсорсинг основних функцій, але необхідно вже зараз формувати професійну базу, щоб через деякий час отримати позитивні результати для організації.

► Можете розказати, що дасть створення такого наукометричного відділу?

Наявність власного чи на аутсорсингу наукометричного відділу створює можливість формувати стратегію функціонування ЗВО чи наукової установи, зважаючи на розвиток публікаційної активності (індекс Гірша ЗВО, середня кількість публікацій на викладача, розвиток видань, формування вченим, що є опонентами під час захисту, правильного публікаційного профілю тощо) та законодавчі вимоги для врахування цих показників під час участі у міжнародних

навчання. Це викликає певне змагання серед ЗВО за залучення їх до своїх аудиторій.

рейтингах. Адже не секрет, що для отримання фінансування в Україні та інших державах враховують позиції вишу в QS World University Rankings, The Times Higher Education World University Rankings та Academic Ranking of World Universities.

На жаль, зараз в ТОП-500 QS World University Rankings входить лише Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, але по тенденціям відносно минулого року, він вже злетів на 10 позицій і має усі шанси вибути з ТОП-500 у 2021 році. Це може статися, якщо виш не змінить свій підхід до науково-публікаційної діяльності. Хочу зазначити, що у попередніх роках у ТОП-500 були представлені два наші Університети і посідали вищі сходинки.

► *Невже створювати такий наукометричний відділ потрібно лише для участі у міжнародних рейтингах?*

Спершу потрібно розібратися у природі рейтингу, та яка від нього користь. Чому сьогодні багато країн, де високий рівень науки, змагаються за позиції в них, хоча їм не потрібно когось наздоганяти чи переганяти, на відміну від нашої держави. Справа в тому, що досягнення певних сходинок в них, відкриває можливості отримувати гранти на дослідження національного та міжнародного масштабу. Така політика в найближчому часі буде впроваджуватися і в Україні за допомогою Національного фонду досліджень. Ми віримо, що ця система запрацює, і фінансування дійсно направлятиметься на наукові проекти, які піднімуть рівень та показники нашої науки.

Також треба згадати про такі проекти як «Horizon 2020», «Erasmus+» та велику кількість інших європейських фондів, які орієнтуються на метричні показники, рейтинг ЗВО, публікаційну активність та індекс Гірша вченого, що приймає участь у фінансованому дослідженні. Міжнародні Комісії прагнуть бачити чітку незаангажовану картину, що спирається на інформацію, зібрану з міжнародних баз даних та рейтингів.

І **другий важливий момент** – це зарубіжні студенти, які привносять нові цікаві ідеї та здебільшого перебувають на контрактній формі

Але теперішня молодь сама чудово орієнтується, як використовувати усі можливості Університетів, міжнародних баз даних і розглядають такі заклади вищої освіти, які зможуть забезпечити навчання та практику міжнародного рівня. Тому українським вишам необхідно замислитися, як гідно позиціонувати себе на світовій арені.

► *Ви говорите про великі Університети?*

Вважається, що ЗВО зі сторічною історією, великою кількістю корпусів та викладачів завжди мають бути попереду та перемагати. Але, в цілому, коефіцієнт рейтингів та багатьох наукометричних баз даних побудований таким чином, що масштабність та велич ЗВО у минулому сторіччі, не впливає на його якість освіти та позиції у рейтингах на сьогоднішній момент. **Якщо порівнювати Казахстан та Україну**, то у нас втричі більше ЗВО, але у Казахстані 3 Університети входять в QS World University Rankings. Не можна говорити, що хтось більш чи менш освідчений або у казахів більше ідей, вони обрали правильну політику стосовно наукометрії.

► *Тобто, на прикладі вчених та Уряду Казахстану, можна подумати, що вони краще розуміють природу тенденцій та формують сферу наукометрії та науки, спираючись на світовий розвиток?*

Так, вони активно впроваджують у себе наукометричну культуру, публікаційний план, заохочують наукову активність серед молоді (аспіранти, докторанти), викладачів, які вже мають звання. У нас же існує стереотип: навіщо тобі публікуватися у міжнародних виданнях, адже достатньо фахових, коли ти вже отримав звання професора чи ступінь доктора наук. У більшості вчених після 2-3 публікацій наукометрична кар'єра взагалі зупиняється. Але так не повинно бути. Звичайно, якщо у науковця була основна задача отримати такі титули та закінчити на цьому свою наукову діяльність, то дійсно немає сенсу рухатися далі. Але, якщо ми говоримо про серйозні дослідження, фінансування, розвиток науки майбутнього, вчений має вивчати свою сферу й говорити про неї не тільки зі слухачами в аудиторії, а й з усім світом, завдяки власним напрацюванням, науковим статтям, доповідям, тезам. Я переконаний, що

вчених, які вносять свій вклад та підвищують репутацію Університету, потрібно фінансово заохочувати. Радію з того, що в нас вже прийшли до цього розуміння і почали впроваджувати зміни в цьому напрямку.

► *А як Україна підтримує світові тенденції?*

В Україні є певна група вчених, які вважають, що потрібно розвивати національні проекти, розробляти свої індекси цитування тощо. Проте такі ідеї не можуть особливо підтримуватися, якщо ми говоримо про світову науку XXI сторіччя.

Зараз нікому не цікаві «Глеvasькі народні читання» або Вісник, який публікує переписані в 10-й раз роботи вчених, що досліджували одні й ті самі літературні твори. Але порівняльний аналіз історичних літературних робіт між країнами, регіонами, виглядає більш цікаво. На прикладі Словаччини, у якій **5,5 млн людей**, вони **публікують 8000 статей в Scopus на рік**, серед яких з гуманітарних дисциплін така кількість, яку нам, з населенням у 42 млн, опублікувати не під силу. І справа не в тому, що вони краще викладають чи ліпше знають свою історію або право – їхні науковці навчилися обирати правильні теми для дослідження, знають, як готувати статті та навіщо це їм потрібно. Вони розуміють, що за цим майбутнє.

Нікому не цікаво читати статтю, що досліджує можливості старих протезів, які ми ще використовуємо, бо не навчилися розробляти нові. Але, якщо описати проблему цих протезів, зробити порівняльний аналіз з аналогами інших країн, тоді таку роботу 100% опублікують у журналі, що входить в Scopus чи Web of Science. У моєму прикладі тема одна, такі ж самі умови для дослідження, але питання у різниці підходів.

► *Як реагує керівництво ЗВО чи наукових установ на можливість впроваджувати послуги «наукового консультанту» у їхніх закладах для формування наукової стратегії, налагодження процесів у сфері наукометрії, підвищення рейтингів тощо?*

Науковий консультант – це тренд, який буде активно розвиватися та з часом залучатимуться до цього процесу багато учасників. Але на сьогодні ми стоїмо у витоках тої ситуації, коли, пропонуючи цю послугу, ми не готові працювати з кожним. Ці послуги, ми не готові працювати з кожним. Важливо не тільки почути цю пропозицію, а й зро-

зуміти її зміст та значення для Університету і дійсно загорітися її впроваджувати. У багатьох ЗВО керівництво не відволікається від своїх операційних задач, щоб по-іншому оцінити напрямок руху вишу, побачити проблематику та зрозуміти, що може отримати з цього ЗВО.

Ми готові розмовляти про послугу «науковий консультант» з усіма, хто зацікавиться, але не з усіма готові її впроваджувати, тому що це велика відповідальність, довга співпраця, яка направлена на те, щоб ЗВО вигравав гранти і стабільно отримував фінансування. Тому що навіть один хороший Європейський фонд, а їх декілька сотень, може надавати фінансування більше, ніж наша держава для Університетів.

Для масштабного Фонду 3-5 млн грн на серйозне дослідження – це менше 1% у їхньому портфелі інвестицій в науку, а для наших Університетів – це величезні цифри, які дозволять модернізувати інфраструктуру, змінити аудиторні умови, щоб виконати дослідження на вищому рівні.

► *А Ваша компанія бере участь у конкурсах на гранти для співробітників чи особистої наукової реалізації?*

Самостійними науковими розробками ми не займаємось, бо вважаємо, що вчені мають робити свою справу, а ми свою. Проте ми розглядаємо можливість участі в грантових проектах з надійним партнером, який має серйозну базу для досліджень, цікаві та новітні теми.

Також наша компанія часто допомагає із супроводом самої заявки на грант, публікаціями, цитуванням, заповненням звітів. Ми за таку співпрацю, що є плідним синтезом та допомогою у реалізації цікавих та передових робіт.

Завдяки можливостям компанії, ми дійсно можемо формувати велику кількість публікацій для звітів заради фінансування вигаданих нами проектів під виглядом вчених та університетів. Але я часто бачу подив на обличчях, коли кажу, що ми цього не робимо. **Наша позиція проста: ми не хочемо залучати грант, щоб номінально відзвітувати по ньому та розвивати псевдонауку.**

► *Повертаючись до розмови про науковий консультант, скажіть, чи є аналоги такої послуги в Україні та за кордоном?*

У великих та розвинених Університетах вже вводять такі наукові відділи у комплексну стратегію розвитку вишу, бо науково-публіка-

ційна культура прийшла до них набагато раніше. Якщо ми говоримо про Університети Азії та Пострадянського простору, то я не знаю компаній, які готові забезпечити такий комплексний професійний супровід.

► *А Ви не боїтесь, що Вашу ідею можуть «запозичити»?*

Так, справді, кожен Університет може прочитати завтра це інтерв'ю і оголосити, що він створює такий відділ. Проте вони чудово розуміють, що в них немає того, що є в нас: **ми надаємо практичні кроки, які допомагають досягати цілей.** Завдяки досвіду, напрацюванням, великій кількості контактів, співпраці з сотнею рецензентів та журналами по всьому світу, ми створюємо умови для початку спільних проєктів та допомагаємо виконувати науково-публікаційну стратегію практичними діями. Наші спеціалісти можуть створювати окремі випуски під дослідження і покращувати показники рейтингу вишу за рахунок публікацій і менеджменту цитування.

Наприклад, для невеликого Університету, що готує спеціалістів не з технічних дисциплін, іноді десятки опублікованих статей на рік можуть підняти його на декілька сотень позицій у рейтингу.

В Україні є ЗВО, у яких за всю їхню історію було не більше 100-200 публікацій. Тому можете собі уявити, якщо в стратегію на наступний рік закласти збільшення публікацій вдвічі. Але випустивши 200 наукових робіт за весь період існування вишу, він не зможе самостійно видати ще таку ж кількість за наступний рік. Для цього потрібна професійна експертиза.

► *Як можна розпочати з Вами співпрацю?*

До мене переважно звертається керівництво Університету або людина, яка є проактивною у цій установі, до думки якої прислухаються. І лише після ознайомлення з нашою презентацією, на прикладі їхнього ЗВО, приймається рішення, в яких напрямках буде відбуватися робота: **підключення наукометричного відділу, формування стратегії, розвиток журналів, навчальні курси, семінари, вебінари для викладачів.** Також є Університети, що обирають часткові опції, але які так само включають велику кількість переваг: разову допомогу в підвищенні метрик, індексу Гірша, кількості публікацій. Почувши про усі можливості співробітництва, кожен ЗВО обирає для себе той напрям розвитку, який йому необхідний.

Мені цікаво знайомитися з людьми високого інтелектуального рівня, які керують нашими українськи-

ми науковими організаціями. Тому, якщо керівництво ЗВО розуміє, що йому не байдужа доля його закладу, є бажання отримати додаткове **фінансування**, зарубіжних **студентів**, рухатися вгору по **рейтингам**, тоді я готовий зустрічатися та спілкуватися, незалежно від міста чи країни розташування та проводити аудит, який у цьому році буде ще безоплатним.

► *Денисе Сергійовичу, і наостанок, поділіться Вашими професійними планами на майбутнє.*

Усі мої плани у професійній сфері зосереджені навколо науки майбутнього та проєкту «науковий консультант», який об'єднує проактивних людей, що приймають важливі рішення у сфері науки в різних країнах. Зараз глобальний тренд у всесвітній науці виражається у її глобалізації та формуванні тісних зв'язків між вітчизняними та зарубіжними науковими установами, що допомагають людині стати затребуваним спеціалістом у всьому світі.

Тепер все частіше бізнес ведуть одні й ті самі люди в різних країнах, вирішують питання світового значення, протидіють проблемам глобального потепління, що потребує участі не однієї людини і, навіть, не однієї держави. На мій погляд, ці тенденції ведуть до того, що між ЗВО також має формуватися спільний напрям розвитку, що дозволить підвищувати рівень освіти в цілому.

Завдяки проєкту «науковий консультант» я вже допоміг налагодити співпрацю між певними вишами та створити між ними міцні зв'язки. Деякі з них сформували програми подвійних дипломів, проводять обмін студентами, а також сприяють один одному в забезпеченні присутності наших та закордонних опонентів під час захисту. Опонування наразі теж підв'язано до публікацій, тому не завжди вдається легко знайти у своїй галузі опонентів. Налагоджені взаємовідносини між вітчизняними та зарубіжними ЗВО дозволяють забезпечувати міжнародний та якісний рівень навчання й дійсно покращувати стан досліджень в державі.

Тому я планую й надалі активно продовжувати допомагати Університетами вливатися в коло однодумців, створюючи міцні наукові зв'язки світового рівня.

Якщо Вам цікаве впровадження у Вашому ЗВО послуги «науковий консультант», пишіть на нашу пошту **info@nim.media**, і ми передамо Вашого листа в компанію «Наукові журнали – Journals.Science».

ЖУРНАЛ «НАУКА ТА МЕТРИКА» ОТРИМАВ СТАТУС ДРУКОВАНОГО ЗМІ

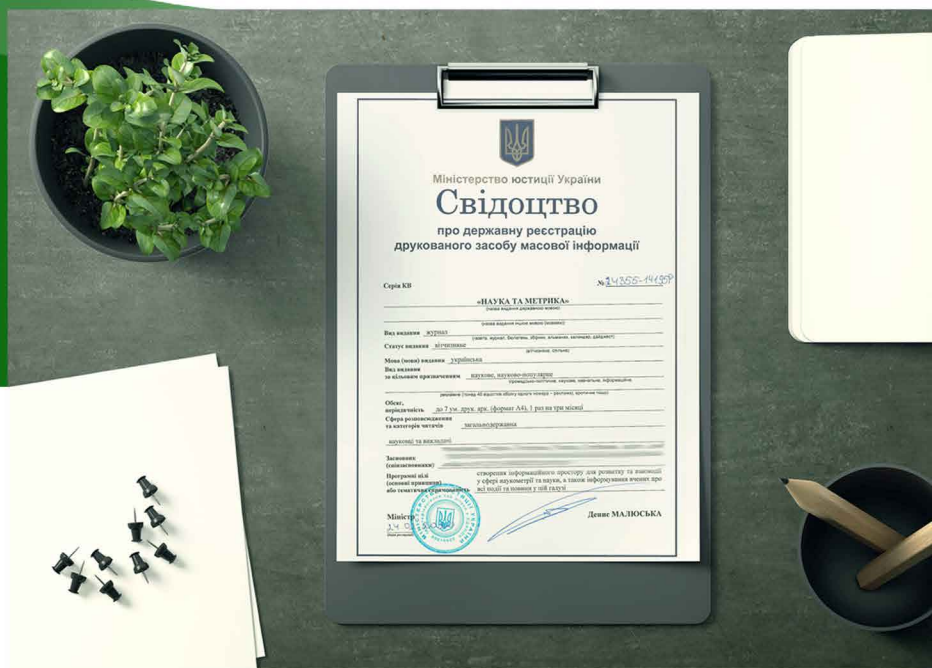
Видання «Наука та метрика» отримало офіційне свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації. Тепер у співробітників редакції журналу є ще більше можливостей щодо доступу до інформації та її формування для своїх читачів:

- Вільне одержання, використання та поширення інформації.
- Висвітлення на своїх сторінках діяльності органів державної влади та нормативних актів органів влади за умови укладання з ним договору.
- Акредитація журналістів редакції на важливі заходи органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємства, установ й організацій, що дає право бути присутніми на засіданнях та нарадах.
- Повідомлення редакції та запрошення журналістів на важливі події, заходи органів державної влади, органів місцевого самоврядування.
- Зустрічі журналістів ЗМІ з посадовими особами органів державної влади, органів місцевого самоврядування.
- Співпраця зі спеціалістами, перевірка інформаційних матеріалів.
- Доступ до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів тощо.

«Наука та метрика» – це перший періодичний журнал в Україні, який працює у сфері наукометрії та науки. Метою видання є створення інформаційного простору для розвитку та взаємодії, а також інформування вчених про всі події та новини у цій галузі, висвітлення вітчизняних і світових тенденцій.

Отримання журналом статусу друкованого державного ЗМІ позитивно вплине як на якість, так і на зміст авторських статей та новин, на актуальність та ексклюзивність матеріалів, які будуть публікуватися ще частіше. Журнал отримав змогу допомагати науковцю ще глибше орієнтуватися в усіх процесах, які пов'язані з науково-публікаційними питаннями та формувати стратегію їхньої діяльності.

Дякуємо, що читаєте наш журнал та допомагаєте формувати сферу наукометрії та науки в Україні!
З повагою,
редакція видання «Наука та метрика»

НАУКА СВІТОВОГО МАСШТАБУ: ІНДЕКСИ ЦИТУВАННЯ WEB OF SCIENCE

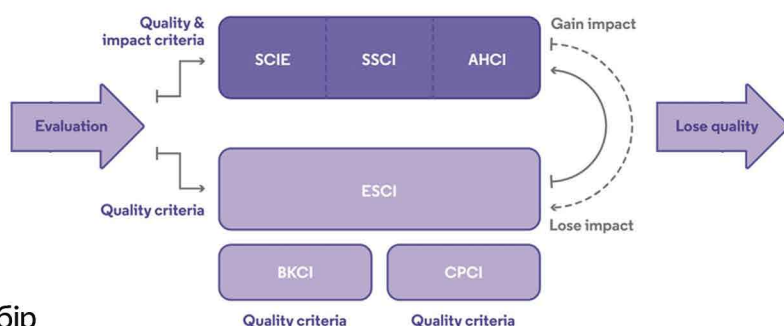
Web of Science – це величезна база світових цитат, що не залежить від видавців та керується спадщиною вченого Юджина Гарфілда, який запропонував та досліджував індекс наукового цитування. Ця наукометрична платформа надає потужну інформаційну підтримку для оцінки, збору та поглиблення наукових відкриттів.

Багатопрофільний сервіс об'єднує регіональні, спеціальні та патентні індекси в унікальну колекцію Web of Science Core Collection, що дозволяє відстежувати новітні ідеї з різних галузей та дисциплін. Понад 9000 наукових установ та вчені зі всього світу довіряють цій базі даних та використовують її інформаційний ресурс для проведення якісних та передових досліджень, аналізуючи та будуючи стратегію розвитку діяльності.

ПОТУЖНІСТЬ WEB OF SCIENCE

1,7 млрд посилань;
161 млн записів;
34 000 журналів;
254 предметні галузі.

Незалежний та ретельний редакційний відбір створюють унікальну структуру даних протягом десяти років. Це найбільш вичерпна мережа наукових цитат та індексація вмісту, що дає загальну картину наукового розвитку протягом понад 115 років. Це дійсно світовий індекс цитування, що включає роботи з 1900 року.

WEB OF SCIENCE CORE COLLECTION

Основою Web of Science є колекція Web of Science Core Collection, яка виступає базою даних для журналів, книг та матеріалів конференцій. Під час відбору наукового матеріалу команда керується принципами об'єктивності та вибірконості, зважаючи на технологічний прогрес. Web of Science Core Collection складається з 6 індексів цитування. Давайте розглянемо кожний більш детально.

● Science Citation Index Expanded (SCIE): розширений індекс наукового цитування

Він був створений як Science Citation Index ще у 1964 році Юджином Гарфілдом в Інституті наукової інформації. Сучасний SCIE належить американській компанії Clarivate Analytics, а до цього був власністю Thomson Reuters. Цей індекс налічує понад 9200 найавторитетніших журналів з 178 наукових дисциплін. У Science Citation Index Expanded входять 53 млн записів, 1,18 млрд цитованих посилань, які датуються з 1900 року й до сьогодні.

● Social Sciences Citation Index (SSCI): Індекс цитування соціальних наук

До цього індексу входять найавторитетніші міжнародні журнали з соціальних наук. Він містить понад 3400 видань з 58 наукових дисциплін, а також унікальні статті з 3500 всесвітньо-провідних наукових журналів. Контент цього індексу – це понад 9,37 млн записів, 122 млн посилань, які датуються з 1900 року й до сьогодні.

● Arts & Humanities Citation Index (AHCI): Індекс цитування мистецтв та гуманітарних наук

Він включає найавторитетніші світові журнали у цих галузях, містить понад 1800 журналів з **28 мистецьких та гуманітарних дисциплін**, понад 4,9 млн записів та 33,4 млн посилань, які датуються з 1900 року й до сьогодні.

Гуманітарні науки та мистецтво, у порівнянні з клінічними, природничими та соціальними науками, можуть відрізнятися за типом змісту, тому редактори Web of Science приділяють цьому фактору належну увагу під час розгляду журналів з цих дисциплін.

● Emerging Sources Citation Index (ESCI): Індекс цитування нових джерел

Цей індекс включає список видань, які всебічно освітлюють різні наукові тематики та мають різне географічне розташування. Запуск ESCI відбувся у 2015 році, коли до індексу було додано понад 7800 видань як міжнародного, так і регіонального типу. Його контент налічує журнали, які охоплюють усі наукові дисципліни: понад 3 млн записів, 74,4 млн посилань, які датуються з 2005 року й до сьогодні.

● Book Citation Index (BKCI): Індекс цитування книг

Він налічує понад **100 000 книг**, які ретельно відібрані редакторами Web of Science. Кожного року до списку додаються ще 10000 нових книг. BKCI включає більше 53,2 млн посилань, які датуються з 2005 року й до сьогодні.

● Conference Proceedings Citation Index (CPCI): Індекс цитування матеріалів конференцій

Індекс відкриває користувачам платформи доступ до **матеріалів конференцій**, які допомагають вченим виявляти тенденції, аналізувати новітні ідеї у своїй сфері. CPCI містить більше 205,900 матеріалів конференцій, 70 млн посилань, які датуються з 1990 року й до сьогодні.

ЯКІ ДИСЦИПЛІНИ ВХОДЯТЬ ДО WEB OF SCIENCE CORE COLLECTION?

- ▶ Розширений індекс наукового цитування (**SCIE**): клінічні, природничі та прикладні науки.
- ▶ Індекс цитування соціальних наук (**SSCI**): соціальні науки.
- ▶ Художньо-гуманітарний індекс цитування (**AHCI**): мистецтво та гуманітарні науки.
- ▶ Індекс цитування нових джерел (**ESCI**): всі дисципліни.
- ▶ Індекс цитування книг (**BKCI**): всі дисципліни.
- ▶ Індекс цитування матеріалів конференцій (**CPCI**): всі дисципліни.

ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО НАУКИ

Web of Science забезпечує надійні дані відкритого доступу (**Open Access**) і включає понад **12 млн** наукових статей зі статусом «**Gold**» та «**Bronze**» (безкоштовний контент, що знаходиться на сайті видавця) і «**Green**» (роботи, що перебувають у репозитарію), а також **5000 журналів відкритої та гібридної форми**.

ПРОЦЕС РОЗПОДІЛУ ЖУРНАЛІВ ПО ІНДЕКСАМ

Відбір контенту відбувається спільним експертним редакційним рішенням. Під час розгляду вони використовують **28 критерій оцінки: 24 критерії якості журналу та 4 критерії його впливу**. Ці вимоги мають виконувати усі журнали, щоб потрапити до бази даних чи й надалі мати індексацію у Web of Science Core Collection.

Видання, що відповідають 24 критеріям якості, входять до Emerging Sources Citation Index (ESCI). Ті журнали, які відповідають 24 критеріям якості та 4 критеріям впливу, входять до Science Citation Index Expanded (SCIE), Social Sciences Citation Index (SSCI) та Arts & Humanities Citation Index (AHCI).

Ці збірники знаходяться у постійній динаміці, курації редакторів.

Коли журнал, що перебуває в ESCI, одержує вплив, він переходить до ядра Web of Science Core Collection: SCIE, SSCI, AHCI.

Видання втрачає вплив, воно знову переміщується до ESCI.

Журнал не відповідає критеріям якості, тоді його видаляють з ESCI (з бази даних Web of Science).

24 КРИТЕРІЇ ЯКОСТІ ЖУРНАЛУ

<u>ISSN</u>	<u>Назва журналу</u>	<u>Видавець журналу</u>	<u>URL-адреса журналу</u>
<u>Контактні дані</u>	<u>Науковий зміст</u>	<u>Назви статті та тези доповідей англійською мовою</u>	<u>Бібліографічна інформація</u>
<u>Функціональність веб-сайту / Формат журналу</u>	<u>Наявність етичних тверджень</u>	<u>Деталі редакційної приналежності</u>	<u>Інформація про приналежність автора</u>
<u>Експертна оцінка</u>	<u>Зміст релевантності</u>	<u>Детальна інформація про підтримку</u>	<u>Дотримання стандартів спільноти, що виступають за цілісність досліджень</u>
<u>Наявність політики рецензування</u>	<u>Своєчасність та/або обсяг публікації</u>	<u>Дійсність заяв</u>	<u>Відповідні цитати до літератури</u>
<u>Показники автора</u>	<u>Склад редколегії</u>	<u>Чіткість мови</u>	<u>Доступ до вмісту</u>

4 КРИТЕРІЇ ВПЛИВУ ВИДАННЯ

Порівняльний аналіз цитування Аналіз цитування авторів Аналіз цитування редакційної ради Змістова значимість

ІНШІ ПРОЄКТИ WEB OF SCIENCE

- Web of Science Core Collection
- Data Citation Index
- Derwent Innovations Index
- BIOSIS Previews
- Biological Abstracts
- BIOSIS Citation Index
- Current Contents Connect
- Zoological Record
- Inspec
- CABI: CAB Abstracts
- CABI: Global Health
- MEDLINE
- FSTA – the food science resource
- Russian Science Citation Index
- Chinese Science Citation Index
- KCI – Korean Journal Database
- SciELO Citation Index

НОВІ ВИМОГИ ДО ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ, ЯКІ ФІНАНСУЄ ДЕРЖАВА

Згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України "Про затвердження Переліку наукових досліджень та розробок, що виконуватимуться у 2020 році", наразі ЗВО, заклади післядипломної освіти та наукові установи, які отримали державне фінансування на наукові дослідження, повинні дотримуватися певних науково-публікаційних вимог.

Результати дослідження, яке отримало державне фінансування, мають бути опубліковані не менше, ніж в 1 виданні, що індексується у базі даних **Web of Science** та/або **Scopus**, та віднесені до першого, другого, третього або четвертого квартилів (**Q1, Q2, Q3, Q4**), відповідно до класифікації **SCImago Journal and Country Rank** або **Journal Citation Reports**. Фінансування більше 1 млн грн – потрібно опублікувати не менше однієї статті у журналах, які входять до Q1, Q2, Q3. Фінансування менше 1 млн грн – не менше однієї статті в журналах, які віднесені до Q1, Q2, Q3, Q4. Потрібно обов'язково позначити в роботі, що вона виконувалась за грошової підтримки держави.

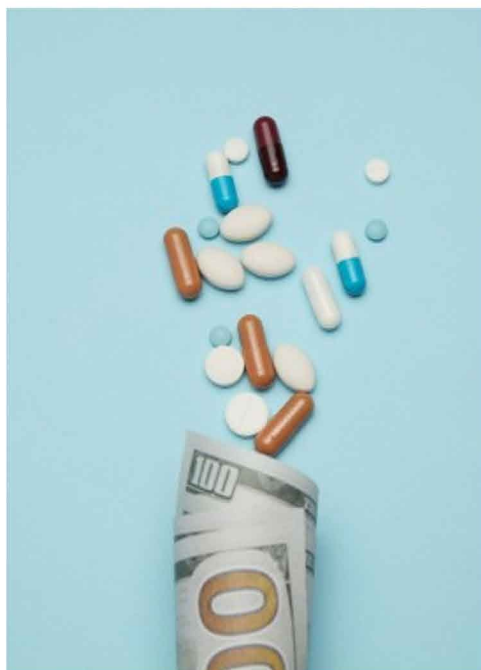
Щорічно до 5 грудня подавати копії статей, які мають індексацію в базах даних **Web of Science** та/або **Scopus**, опубліковані у журналах (Q1, Q2, Q3, Q4) відповідно до класифікації **SCImago Journal and Country Rank** або **Journal Citation Reports**.

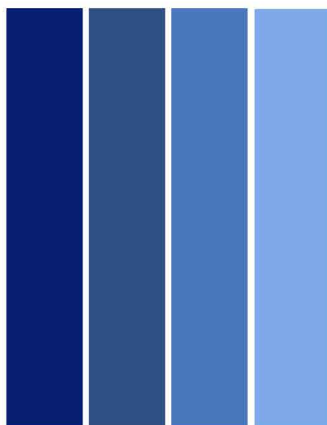
Управління внутрішнього аудиту буде перевіряти ЗВО та наукові установи, які не подали копії статей, опублікованих у базах даних **Web of Science** та/або **Scopus**, у виданнях, які віднесені до Q1, Q2, Q3, Q4.

Між МОЗ та ЗВО/наукової установи укладається нова угода про доопрацювання дослідження, якщо після закінчення терміну виконання наукової роботи, яка отримала державне фінансування, не було опубліковано жодної статті в журналі Q1, Q2, Q3, Q4, який індексується у базі даних **Web of Science** та/або **Scopus**.

Якщо протягом року не було опубліковано жодної статті, керівника проекту забороняється допускати до конкурсного відбору наукових досліджень та розробок протягом року.

КВАРТИЛІ ЖУРНАЛІВ

Q1 (Квартиль 1)

Q2 (Квартиль 2)

«еліта» наукових видань

Q3 (Квартиль 3)

золота середина, яка включає в себе відомі та професійні журнали

Q4 (Квартиль 4)

включає велику кількість нових видань, досить високого рівня, які активно розвиваються у своїй діяльності

ЧИ ПОТРІБЕН НАУЦІ МАРКЕТИНГ?

Що таке маркетинг? Це розповсюдження інформації про товари або послуги заради одержання певної користі. У сфері наукометрії, в класичному розумінні просування означає підвищення показників професійної діяльності вченого, в тому числі й цитування його наукових досліджень. У такому випадку головною метою маркетингу в науковій діяльності можна вважати розширення читацької аудиторії, вихід на нові канали поширення, отримання індексації в рецензованих базах даних або збільшення їхнього тиражу.

У цій статті ми розберемо детально, навіщо досліднику необхідно прагнути розповсюджувати свої напрацювання, яка від цього користь, і яким чином він це може зробити?

ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ДОСЛІДЖЕНЬ

Авторитет, який вчений здобуває в науковому товаристві, впливає на зацікавленість в його напрацюваннях зі сторони держави, бізнесу, некомерційних організацій і навіть ЗМІ. Якщо наукова стаття несе важливе відкриття, досліджує актуальні питання, а її результати можуть бути з користю використані в майбутньому – це перше, що допоможе органічно сформувати інтерес до роботи вченого.

ПУБЛІКАЦІЙНИЙ ПЛАН

Окрім якості досліджень, вченому необхідно працювати над кількістю опублікованих робіт. Бо саме кількість статей говорить про науковця як про вченого, який занурений у свою роботу, зацікавлений науковими розробками у своїй сфері, що формує необхідне відношення колег. Для виконання цього пункту необхідно розробити стратегію досліджень та проєктів. Адже всі великі дослідники займаються плануванням, що допомагає їм стабільно публікуватися та досягати висот у професійній діяльності, а також:

- дотримуватися дисципліни (чітко розподіляти свій час);
- своєчасно виконувати науково-публікаційні вимоги своєї наукової організації;
- формувати уявлення, куди рухатися далі;
- проводити роботу над помилками, коригувати діяльність у кращу сторону.

ОСОБИСТЕ ПОЗИЦІОНУВАННЯ

Важлива частина роботи над своїм іміджем та репутацією – це грамотне самопозиціонування. До його складових можна віднести: розробку особистого сайту, де вчений зможе детально описувати свої дослідження; ведення блогу з власними досягненнями та новітніми розробками; присутність у соціальних мережах та активність у їхніх наукових спільнотах, участь у конференціях, співпраця з колегами та ін.

Необхідно вести профіль автора в міжнародних наукометричних платформах, стежити за коректністю всіх своїх даних, особисто перевіряти індексацію робіт, виправляти помилки, якщо такі присутні, та слідкувати, щоб у цих облікових записах була вся необхідна і важлива інформація.

ЦИТУВАННЯ СТАТЕЙ

Кожен вчений зацікавлений в тому, щоб на його статті посилалися. Згадка дослідження в тій чи іншій роботі розширює можливості наукового матеріалу бути поміченим іншими вченими, що безпосередньо впливає на авторитет дослідника, на можливість отримати грантове фінансування, спонсорську підтримку, співпрацювати з іноземними дослідниками тощо.

ГРАНТОВА ПІДТРИМКА

Вчені з високими наукометричними показниками більше цінуються у науковому товаристві, оскільки саме ці показники допомагають зрозуміти, наскільки ефективними та цінними є опубліковані роботи. Міжнародні комісії приймають рішення надавати вченому грант чи ні, орієнтуючись на значення індексу Гірша, кількість публікацій в таких базах даних, як Scopus або Web of Science тощо.

КОЛАБОРАЦІЯ З КОЛЕГАМИ

Активність у науковому світі виконує роль своєрідної реклами для вченого та формує його імідж. Досліднику набагато простіше знайти підтримку і фінансування своїх проєктів, підтримуючи тісні відносини зі своїми колегами. Налагоджені контакти дозволяють частіше та швидше дізнаватись про можливі шляхи співпраці та отримувати запрошення від організацій для участі в грантових конкурсах.

ПОШУК КАДРІВ

Впізнаваність у наукових колах позитивно впливає на можливості кар'єрного росту вченого. Завдяки маркетинговому просуванню результатів певного наукового проєкту вченого можуть запросити брати участь і в наступних. Без розповсюдження власних наукових матеріалів багато ЗВО, наукових установ та дослідницьких організацій просто не зможуть залучити до співпраці, оскільки не знатимуть про ваші досягнення. У такому випадку дослідник, який міг зіграти ключову роль у проведенні наукових досліджень, у запуску новітніх програм та розробок, може бути елементарно непоміченим науковим співтовариством.

Крім цього, вчені, які мають напрацьований досвід і певний рівень впізнаваності в науковій сфері, мають шанс бути запрошеними на спеціалізовані, а іноді, навіть, закриті конференції, семінари та професійні зустрічі.

РЕЦЕНЗУВАННЯ НАУКОВИХ РОБІТ

Ще один інструмент, який допоможе підвищити авторитет – це розвивати свій творчий хист рецензента, до думки якого прислухається вчене співтовариство. Експертний розгляд допомагає розширювати коло знайомств та бути в курсі нових розробок у Вашій темі.

СПІВПРАЦЯ ЗІ ЗМІ

На жаль, не всі грантові організації, які можуть бути зацікавлені результатами Ваших досліджень, стежать за публікаціями вчених у наукових журналах. Проте більшість з них читають профільні ЗМІ. Можливість заявити про себе в засобах масової інформації значно підвищує шанси бути поміченим і відкриває великі перспективи для подальшої діяльності. Серед найефективніших способів просування можна виділити авторські статті, замітки про Ваше дослідження, інтерв'ю.

МОНІТОРИНГ СФЕРИ

Досліднику, який дійсно зацікавлений у власному розвитку, необхідно постійно моніторити стан справ у науковій сфері. Систематичний пошук наукових журналів, важливих подій у професійній спільноті допомагає залишатись «у тренді» та не втрачати жодних можливостей для самореалізації.

Сучасний автор не повинен писати дослідження «в стіл». Будь-яка наукова праця вимагає копіткої роботи, зусиль, часу і певних матеріальних витрат. Якщо публікувати результати дослідження, але не займатись їхнім розповсюдженням, про них ніхто не дізнається, для широкої наукової спільноти їх не буде існувати. Наукові напрацювання не мають жодної практичної цінності, якщо з ними не можуть ознайомитися.

Отже, плануючи розвивати свою наукову кар'єру, кожен вчений має потурбуватись про кількість та якість публікацій, свій авторитет, можливості співпраці та шляхи поширення своїх ідей у міжнародному науковому товаристві, адже завдяки цілісній маркетинговій стратегії, науковцю буде набагато легше рухатися у своїй професійній діяльності та досягати успіху.

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК У СФЕРІ НАУКИ: ЩО МАЄ ЗНАТИ ВЧЕНИЙ?

Вектор діяльності вченого завжди передбачає як певні труднощі, так і переваги. Науковець може отримувати нові звання, розвиватись професійно, обіймати посади, одержувати фінансову винагороду і визнання на дослідницькій ниві. Пропоную розібратись більш детально, як виглядає шлях вченого, та що він має знати для активного розвитку власної діяльності.

Як правило, після отримання диплому магістра, шлях, за яким йде більшість молодих вчених, може виглядати так: **аспірантура** – **робота на посадах асистента** – **викладач** – **захист дисертації** – **робота на посаді старшого викладача** – **вихід на отримання звання доцента** – **робота на посаді старшого викладача або доцента**, **вихід на отримання звання професора** – **робота на посаді доцента або професора**.

Навіть не маючи відповідного вченого звання, науковець може претендувати на отримання певної посади, що дозволяє вдосконалювати необхідні вміння та навички, отримувати досвід роботи та відкривати можливість професійного розвитку.

- Для того, щоб вчений міг обіймати посаду асистента / викладача – достатньо диплома магістра.
- Асистентом також може бути кандидат наук – тимчасовий період, після захисту дисертації.
- Посаду старшого викладача може займати працівник закладу, який має ступінь кандидата наук і більший стаж роботи.
- Посада доцент передбачає наявність публікацій, досвід роботи за напрямом і ступінь кандидата наук.
- Посада професор передбачає необхідний стаж роботи, публікації за напрямом і потенційне отримання відповідного звання.

Авторка
МАРИНА ЯЩЕНКО

В Україні існує певне ранжування, що дозволяє оцінити рівень кваліфікації вченого – це присвоєння наукових ступенів (кандидат наук та доктор наук) та вчених звань (доцент, професор та старший науковий співробітник).

1. РОЗГЛЯНЬМО ВИМОГИ, ЯКІ ВИСУВАЮТЬСЯ ДО ВЧЕНИХ, ЩО ПРЕТЕНДУЮТЬ НА ОТРИМАННЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТ НАУК?

Вчений має підготувати дисертацію, вести активну дослідницьку діяльність та публікувати результати своїх досліджень. Зокрема, зміст дисертації має бути представлений не менше ніж в **трьох наукових публікаціях**. Серед них не менше ніж одна публікація в періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу та статті в журналах, включених до Переліку наукових фахових видань України.

Зверніть увагу, якісні та престижні журнали, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу та відповідають високим стандартам і вимогам наукової спільноти індексуються в міжнародних базах даних **Scopus** та **Web of Science**. Я не рекомендую публікувати статті в журналах низької якості, професійність та науковість яких досить просто підтвердити.

2. ОСОБЛИВОСТІ ОТРИМАННЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЮ ДОКТОРА НАУК

На отримання наукового ступеню доктора наук може претендувати кандидат, який має не менше ніж **20 наукових публікацій**, що висвітлюють основний зміст дисертації. Серед них

мають бути публікації в українських професійних виданнях, у наукових періодичних виданнях інших держав із напрямку, з якого підготовлено дисертацію; не менше ніж три статті, а з 01 вересня 2022 року не менше ніж п'ять статей у виданнях, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, або у виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.

Зверніть увагу, такі публікації мають свої особливості: не більше, ніж одна публікація статті в одному номері журналу, результати дисертації не мають повторювати вже раніше опубліковані. Окрім того, відповідність та науковість журналів, що входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу, підтвердити складно, тому вчений може опублікувати свої роботи в журналах, включених до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України, або в базах даних **Web of Science Core Collection та/або Scopus.**

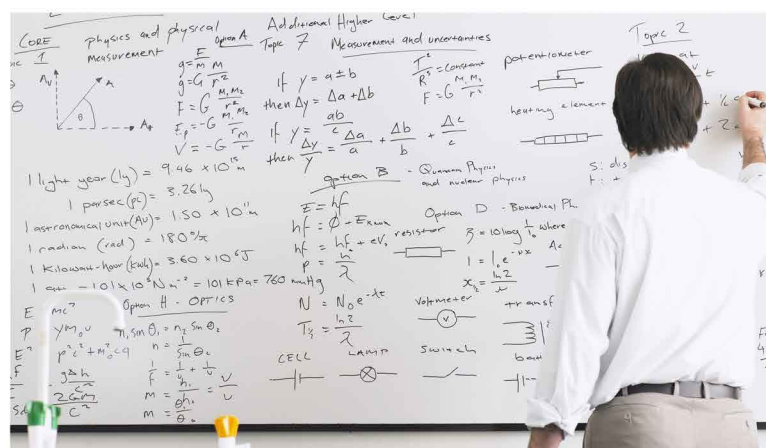
Отримання науковими та науково-педагогічними працівниками вчених звань також має свої особливості.

3. НА ОТРИМАННЯ ВЧЕНОГО ЗВАННЯ ДОЦЕНТ можуть претендувати працівники ЗВО чи післядипломної освіти, які отримали ступінь доктора філософії (кандидата наук), доктора наук; які проходили навчання, працювали в вищому навчальному закладі, науковій установі в країні, яка входить до ОЕСР та/або ЄС. Це мають бути вчені, які викладають навчальні дисципліни державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР та мають стаж роботи не менше, ніж 5 років. Висуваються вимоги до знання мов, зокрема наявності відповідного сертифіката, що підтверджує знання мов країн

Європейського Союзу на рівні не нижче, ніж B2 або 10 публікацій статей в журналах Scopus або Web of Science (англійською мовою). Важливою вимогою є наявність публікацій, з яких не менше однієї в міжнародних базах даних Scopus та Web of Science.

3.1. ПРИСВОЄННЯ ЗВАННЯ ДОЦЕНТА ДІЯЧАМ МИСТЕЦТВА відрізняється від загальних. Схожі вимоги до стажу роботи та викладання навчальних дисциплін державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР. Але, в той же час, необхідні відзнаки особистих досягнень, тобто наявність почесного звання, значні професійні результати, наявність публікацій у фахових наукових виданнях України чи провідних наукових виданнях інших держав. Також необхідно особисто підготувати не менш трьох лауреатів міжнародних або державних премій, конкурсів.

4. ДЛЯ ОТРИМАННЯ ЗВАННЯ СТАРШОГО ДОСЛІДНИКА вчений має працювати у ЗВО чи науковій установі, мати стаж наукової роботи не менше ніж 5 років, науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук), доктора наук, сертифікат, що підтверджує знання на рівні не нижче B2 з мов країн Європейського Союзу або не менш 10-ти праць, які опубліковані англійською мовою у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science. Також необхідне стажування, навчання, бути керівниками міжнародних проектів (Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу).

Отримання звання старшого дослідника також вимагає наявності наукових публікацій з яких не менше двох в журналах, що входять в Scopus та Web of Science.

5. ОТРИМАТИ ПОЧЕСНЕ ВЧЕНЕ ЗВАННЯ ПРОФЕСОР можуть працівники, які працюють у ЗВО, мають ступінь доктора наук, вчене звання доцента або старшого дослідника, які пройшли стажування, навчання, є керівниками міжнародних проєктів (Організації економічного співробітництва та розвитку та/або Європейського Союзу). Окрім того, стаж роботи має бути не менше, ніж 10 років (для наукових працівників – не менше 15 років). Також існує вимога щодо знання мов країн європейського союзу на рівні не нижче, ніж B2 або 10 публікацій статей в журналах Scopus або Web of Science. Високий рівень професійної майстерності має підтверджуватися науковими публікаціями в престижних міжнародних виданнях, з яких не менше, ніж дві в журналах, що входять в Scopus та Web of Science.

Зверніть увагу! Отримати звання професор можна в разі відсутності ступеня доктора наук, але, якщо претендент працює у закладі вищої освіти або післядипломної освіти, дотримується всіх вище зазначених умов, має не менше 15 років стажу та не менше 4-ох публікацій в журналах, що входять в Scopus та Web of Science.

5.1. НА ЗВАННЯ ПРОФЕСОР МОЖУТЬ ПРЕТЕНДУВАТИ ПРАЦІВНИКИ НАУКОВИХ УСТАНОВ, які окрім всього вище зазначеного, підготували не менше ніж трьох докторів філософії (кандидатів наук) та які мають наукові публікації, з яких не менше трьох у виданнях, що індексуються в Scopus та Web of Science.

5.2. ПРИСВОЄННЯ ВЧЕНОГО ЗВАННЯ ПРОФЕСОР ДІЯЧАМ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВ МОЖЛИВЕ В РАЗІ ДОТРИМАННЯ ТАКИХ ВИМОГ:

- ▶ наявність відповідного стажу – не менше 10 років;
- ▶ почесне звання («Народний артист України», «Народний художник України» і т.д.);
- ▶ наявність звання доцента;
- ▶ сертифікат, що підтверджує знання на рівні не нижче B2 з мов країн Європейського Союзу;
- ▶ особисті творчі досягнення;
- ▶ підготовка не менше п'яти осіб, які досягли високих результатів у відповідному напрямі мистецтва (Лауреати державних міжнародних конкурсів, премій та ін.);
- ▶ викладання навчальних дисциплін державною мовою та/або мовою країни, яка входить до ОЕСР;
- ▶ публікаційна активність у фахових наукових виданнях України чи провідних наукових виданнях інших держав.

Отже, професійний розвиток вченого, як правило, передбачає отримання відповідних ступенів та звань, які стають підтвердженням його майстерності. Для того, щоб активно рухатись у напрямку власного розвитку, науковець має постійно вдосконалювати свої знання, вміння і навички та слідувати за нормативними документами та вимогами. Основою для цього має стати дослідження актуальних тем і проблем, обмін і переймання досвіду у вчених з інших країн та публікаційна активність. При цьому результати таких досліджень мають бути представлені не лише в вітчизняних виданнях, але й у високо-рейтингових журналах, що входять в бази даних Scopus та Web of Science.

НАУКОВІ
ПУБЛІКАЦІЇ
ua.publ.science

ГАРАНТОВАНІ ПУБЛІКАЦІЇ У SCOPUS / WEB OF SCIENCE

НАШІ КОНТАКТИ:

info-ua@publ.science
www.ua.publ.science

+38 (044) 392 45 52
facebook.com/ua.publ.science

Київ, вул. Герцена, 35, оф.125

НАУКОВІ
ПУБЛІКАЦІЇ
ua.publ.science

«МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД У СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ»

Авторка
ЕЛІЗАВЕТА БАТАЄВА

Активна імплементація міжнародного досвіду у сферу науки в Україні є визначальним вектором її розвитку в останні декілька років. Це активно відображається в змінах, що впроваджуються в діяльність закладів вищої освіти. На жаль, головні засади функціонування ЗВО в нашій країні значно відрізняються від європейських, про що свідчать загальні показники їхньої діяльності та позиції в міжнародних рейтингах.

У рамках IV Міжнародного науково-практичного форуму «Association Agreement: Driving Changes Of Integration», в якому взяла участь компанія «Наукові публікації – Publ.Science», ми познайомилися з різними аспектами діяльності університетів у Словаччині та Австрії.

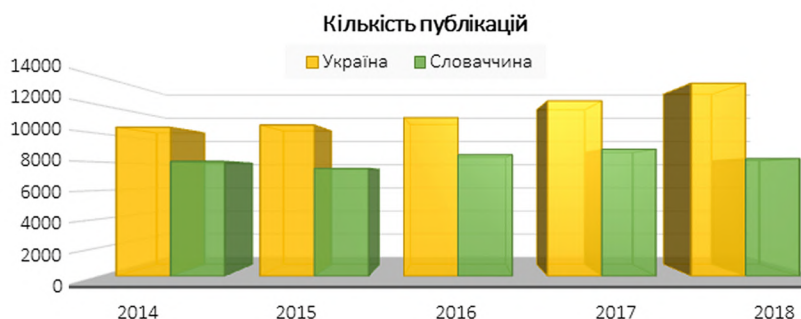
Я вирішила провести порівняльний аналіз публікаційної діяльності країн, які ми відвідали в рамках міжнародної конференції, з Україною для визначення слабких та сильних сторін кожної з них.

Фото: учасники IV Міжнародного науково-практичного форуму «Association Agreement: Driving Changes Of Integration»

УКРАЇНА – СЛОВАЧЧИНА

Словаччина є близьким сусідом України, тому головні аспекти розвитку науки в цій країні дуже схожі з більшістю сьогоденних реалій в нашій державі. Динаміка кількості публікацій в Україні та Словаччині (за 2014 – 2018 роки) має наступний вигляд:

Джерело: складено за даними ресурсу Scimago Journal & Country Rank (2014–2018 роки)

Прирівнюючи ці показники до загальної кількості населення, а відповідно й до кількості наукових працівників, ми бачимо, що на 2018 рік населення в Україні становило 42,2 млн, а у Словаччині – 5,45 млн, що майже в 8 разів менше, ніж у нашій державі. З цього можна дійти висновку, що публікаційна культура в Словаччині є набагато більш розвиненою.

УКРАЇНА – АВСТРІЯ

Не можна не помітити вражаючі показники публікаційної діяльності й іншої держави. Населення Австрії на кінець 2018 року склало 8,8 млн осіб, що порівняно з Україною (42,2 млн) є мізерним. Загальну кількість публікацій австрійських вчених зображено на наступному графіку:

Джерело: складено за даними ресурсу Scimago Journal & Country Rank (2014–2018 роки)

Розгляньмо такі показники, як «Середню кількість цитувань на один документ» та індекс Гірша країни. Вони відображають якість публікаційної діяльності в країні, адже ілюструють, наскільки цікавими та цитованими є наукові дослідження вчених. А якість у науковій сфері, як і в більшості, є більш пріоритетною за кількість, тому цей показник не можна залишати без уваги. І зі статистики видно, що Словаччина та Австрія значно випереджають Україну.

Країна	Документи	Цитовані документи	Цитати	Самоцитування	Цитування на 1 докум.	h-індекс
Україна	189265	185052	1197463	323584	6,33	252
Словачія	111356	107531	1084641	205831	9,74	263
Австрія	386992	353818	7959145	994419	20,57	620

ЗВО ТА РЕЙТИНГИ

Публікаційна діяльність у країні має великий вплив на функціонування закладів вищої освіти. А як він впливає на діяльність ЗВО в нашій державі? Відповідь досить проста – через один з найважливіших аспектів діяльності закладів вищої освіти, тобто його фінансування.

Відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 24 грудня 2019 року «Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності», одним з важливих показників, що враховується під час підрахунку загального обсягу фінансування ЗВО, стала його позиція в таких міжнародних рейтингах:

- *QS World University Rankings*;
- *The Times Higher Education World University Rankings*;
- *Academic Ranking of World Universities - World Top 500 Universities*.

Щоб дослідити, як публікаційна діяльність впливає на формування даних рейтингів, пропонуємо розглянути їхню методологію розрахунку. Зеленим кольором на графіках виділено показники, які мають пряме відношення до публікацій в міжнародних базах даних Scopus та Web of Science:

Відповідно до графіків, робимо висновок, що публікаційна діяльність вчених, а відповідно й установ, в яких вони працюють, має досить великий вплив на їхні позиції в міжнародних рейтингах. Можемо прослідкувати чітку закономірність, а саме: чим більший відсоток в методології розрахунку займають наукометричні показники та загальні показники публікаційної діяльності, тим нижчі позиції українських ЗВО в рейтингу.

На сьогодні, відповідно до даних рейтингів за 2020 рік, українські заклади вищої освіти посідають певні місця в рейтингах QS World University Rankings та The Times Higher Education World University Rankings, але, у порівнянні з австрійськими ЗВО, вони значно відстають.

University Rankings				Rankings Indicators						
QS World University Rankings										
# RANK	UNIVERSITY	LOCATION	COMPARE	STARS	Rank	Name Country/Region	No. of Students	No. of Professors per staff	International Students	Female:Male Ratio
=154	 University of Vienna More	Austria	☐		=134	University of Vienna View Austria	33,547	40.2	27%	66 : 34
=192	 Vienna University of Technology More	Austria	☐		201-250	Medical University of Graz View Austria	3,352	10.9	24%	53 : 47
=266	 Universität Innsbruck More	Austria	☐		201-250	Medical University of Vienna View Austria	7,142	8.1	30%	52 : 48
311	 Graz University of Technology More	Austria	☐		251-300	Medical University of Innsbruck View Austria	2,966	4.3	44%	52 : 48
=491	 V. N. Karazin Kharkiv National University More	Ukraine	☐		301-350	University of Klagenfurt View Austria	3,639	10.8	22%	69 : 31
541-550	 Karl-Franzens-Universität Graz More	Austria	☐		351-400	Vienna University of Technology View Austria	10,464	19.9	29%	29 : 71
541-550	 Taras Shevchenko National University of Kyiv More	Ukraine	☐		401-500	University of Innsbruck View Austria	14,128	12.6	40%	53 : 47
601-650	 University of Klagenfurt More	Austria	☐		501-600	University of Graz View Austria	20,312	21.9	13%	65 : 35
651-700	 National Technical University "Kharkiv Polytechnic Institute" More	Ukraine	☐		501-600	Graz University of Technology View Austria	6,370	10.0	20%	23 : 77
701-750	 National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" More	Ukraine	☐		601-800	Johannes Kepler University of Linz View Austria	6,122	10.5	11%	51 : 49
701-750	 Sumy State University More	Ukraine	☐		601-800	University of Leoben View Austria	3,074	5.9	15%	26 : 74
751-800	 Comenius University in Bratislava More	Slovakia	☐		801-1000	Lviv Polytechnic National University View Ukraine	21,560	10.5	1%	41 : 59
751-800	 Lviv Polytechnic National University More	Ukraine	☐		1001+	Ivan Franko National University of Lviv View Ukraine	16,220	8.6	1%	69 : 31
751-800	 Paris Lodron University of Salzburg More	Austria	☐		1001+	National Technical University Kharkiv Polytechnic Institute View Ukraine	13,411	8.4	9%	32 : 68
751-800	 Slovak University of Technology in Bratislava More	Slovakia	☐		1001+	Sumy State University View Ukraine Explore	9,293	10.4	13%	n/a
801-1000	 Technical University of Kosice More	Slovakia	☐		1001+	Taras Shevchenko National University of Kyiv View Ukraine	23,229	8.8	3%	58 : 42
					1001+	V.N. Karazin Kharkiv National University View Ukraine	17,109	9.1	25%	48 : 52
					1001+	Comenius University in Bratislava View Slovakia	20,056	9.8	14%	67 : 33
					1001+	Slovak University of Agriculture in Nitra View Slovakia	6,570	14.1	2%	57 : 43
					1001+	Slovak University of Technology in Bratislava View Slovakia	13,108	13.3	3%	34 : 66
					1001+	Technical University of Kosice View Slovakia	8,767	11.5	9%	29 : 71

А в рейтингу Academic Ranking of World Universities – World Top 500 Universities, де показники публікаційної діяльності мають найбільший вплив, Україна навіть не згадується, що свідчить про низький розвиток цього сегменту наукової діяльності в країні. Навіть Словаччина, що в перших двох рейтингах займає нижчі позиції ніж Україна, має місце в даному рейтингу (801-900 Comenius University in Bratislava у 2019 році).

Отже, зрозуміло, що публікаційна діяльність вчених та закладів вищої освіти є невід'ємною частиною їхнього професійного зростання на сьогодні. Стандарти, які давно діють в європейських країнах та впливають на діяльність ЗВО, наш Уряд намагається впроваджувати й в нашій державі, бо без розвитку публікаційної культури в Україні, ми так і будемо «пасти задніх» у позиціях світових рейтингів, залишаючись без належного фінансування для реалізації проєктів світового масштабу.

Рубрика «Наука сьогодні»

У сучасному науковому світі рейтинги почали займати важливе місце під час оцінки роботи наукових установ та закладів вищої освіти, що допомагає оптимізувати їхню мережу, розподіляти фінансування, впроваджувати реорганізацію тощо.

«SCImago Journal & Country Rank» – це один із найавторитетніших міжнародних рейтингів на сьогодні. Він є загальнодоступним сервісом, який включає журнали та дослідницькі показники, які розробляються на основі даних, що індексуються в базі даних Scopus, допомагаючи оцінити й проаналізувати діяльність наукових сфер. Одним з його проєктів є науково-дослідницький ресурс «Scimago Institutions Rankings», який щорічно оцінює діяльність наукових установ та закладів вищої освіти різних країн.

Оцінювання відбувається за складеним показником, який об'єднує наступні критерії:

- Результати досліджень;
- Результати інновацій;
- Суспільний вплив.

Цей рейтинг розпочав своє оцінювання наукових установ та ЗВО з 2009 року. З того часу в Україні перше місце серед наукових установ постійно займала Національна академія наук, а серед вишів – Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Але у 2019 році показники почали змінюватися.

Вперше за 11 років існування «Scimago Institutions Rankings» в його список лідерів у 2019 р. увійшов Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника й одразу посів перше місце серед українських ЗВО.

Але вже у 2020 році лідер знову змінюється, і ним стає Український державний університет залізничного транспорту.

МИ ПІДГОТУВАЛИ П'ЯТІРКУ ЛІДЕРІВ ЗВО ТА НАУКОВИХ УСТАНОВ У СВІТІ ТА В УКРАЇНІ ЗА 2020 РІК

НАУКОВІ УСТАНОВИ		
СВІТ	УКРАЇНА	
I	Китайська академія наук	Національна академія наук України
II	Національний центр наукових досліджень (НЦНД) Франції	Інститут сцинтиляційних матеріалів Національної академії наук України
III	Міністерство освіти КНР	Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова
IV	Міністерство охорони здоров'я та соціальних служб США	Інститут зоології ім. Шмальгаузена
V	Гельмгольц Gemeinschaft	Інститут фізики НАН України

Такий стан речей показує, що активна наукова діяльність ЗВО, грамотне публікаційне планування, сумлінний підхід працівників, якісні дослідження можуть зробити проривний стрибок та підвищити статус університету.

ЗВО		
СВІТ	УКРАЇНА	
I	Гарвардський університет	Український державний університет залізничного транспорту
II	Гарвардська медична школа	Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника
III	Массачусетський технологічний інститут	Київський національний університет ім. Тараса Шевченка
IV	Стенфордський університет	Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка
V	Університет Цінхуа	Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького

ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ У ЗДОБУТТІ НАУКОВИХ СТУПЕНІВ ДОКТОРА НАУК та ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Національне агентство із забезпечення якості освіти винесло на громадське обговорення проєкт «Порядку присудження наукових ступенів доктора наук і доктора філософії спеціалізованими вченими радами закладів вищої освіти (наукових установ)» (далі – Порядок). Ми підготували квінтесенцію інформації з Порядку стосовно науково-публікаційних вимог до здобувачів та членів спеціалізованої вченої ради проєкту.

Перед захистом здобувач має опублікувати результати своєї наукової роботи:

- ▶ в електронних фахових виданнях України, перелік яких затверджується МОН;
- ▶ в рецензованих фахових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus чи Web of Science Core Collection або інших баз, затверджених Національним агентством за поданням відповідної Галузевої експертної ради Національного агентства.

Для того, щоб здобувача допустили до захисту наукової роботи, необхідно опублікувати:

- ▶ для ступеня доктора наук – не менше 12-ти статей;
- ▶ для ступеня доктора філософії – не менше 3-х статей.

Але за галузями знань Національним агентством за поданням відповідних галузевих експертних рад можуть бути встановлені більш високі вимоги до мінімальної кількості статей.

Якщо робота була створена в співавторстві, здобувач має зазначити, який саме конкретний внесок було зроблено саме ним.

Вимоги до рівня наукової кваліфікації

Ступінь доктора наук

Присуджується особі, яка одержала найвищу компетентність у галузі, провела оригінальні дослідження, які розв'язують важливі проблеми в певній галузі, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових журналах.

Ступінь доктора філософії

Присуджується особі, яка здобула теоретичні знання, уміння, навички, які створюють можливості для реалізації нових ідей та розв'язання комплексних проблем у галузі. Окрім цього оволоділа методикою наукової, педагогічної діяльності та провела власне дослідження, описавши його в дисертації.

Перерахований список компетентностей засвідчується самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у знання відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Щоб здобути ступінь доктора наук, здобувач подає монографію, що опублікована без співавторів в одному з академічних видавництв,

яке забезпечує анонімне рецензування та міжнародне розповсюдження своїх видань. Перелік таких видавництв та вимог до монографій, що подаються на здобуття ступеня доктора наук, встановлюється за галузями знань Національним агентством за поданням відповідних Галузевих експертних рад Національного агентства. Вимоги до доповіді, поданої до захисту на здобуття ступеня доктора наук за сукупністю статей, встановлює вчена рада закладу вищої освіти (наукової установи). Мінімальна кількість статей (але не менше п'ятнадцяти) та показник їхньої якості (зокрема індекс цитувань), встановлює Національне агентство за поданням відповідних Галузевих експертних рад Національного агентства.

Формування спеціалізованої вченої ради ЗВО чи наукової установи

Для того, щоб сформувати спеціалізовану вчену раду, в ЗВО або науковій установі має працювати не менше п'яти докторів наук, які є авторами або співавторами 3-х статей, опублікованих впродовж 5-ти років у фахових виданнях, що входять до міжнародних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection, чи авторами не менше 10 статей за напрямом цієї спеціалізованої вченої ради, що були опубліковані впродовж останніх 5-ти років у фахових виданнях, які включені до переліку Міністерства освіти і науки України.

ЗВО чи наукова установа кожного року оприлюднює інформацію про наукові інтереси членів спеціалізованої вченої ради, керуючись їхніми публікаціями за попередні 5 років, бо відповідно до них будуть визначатися напрями наукових робіт, що можуть бути прийняті до захисту.

Спеціалізована вчена рада визначає по два рецензента та опонента (працівників з інших ЗВО та наукових установ), які є дослідниками за відповідною спеціалізацією. Вченим за відповідною спеціалізацією є особа, яка має наукове звання або ступінь зі спеціальності, що охоплює напрям, з якої утворена спеціалізована вчена рада, є автором або співавтором не менше 2-х статей за науковим напрямом дисертації

здобувача, які були опубліковані впродовж останніх 5 років у фахових виданнях, включених до міжнародних баз Scopus або Web of Science Core Collection, або не менше п'яти статей у наукових фахових виданнях із переліку затвердженого МОН.

Опонентами спеціалізованої вченої ради можуть бути іноземні вчені, що мають науковий ступінь та є авторами або співавторами не менше 3-х статей, опублікованих за останні 5 років у фахових виданнях, включених до міжнародних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection, за науковим напрямком (спеціалізацією), за якою підготовлене наукове досягнення.

Спеціалізована вчена рада перевіряє наукові досягнення на дотримання вимог академічної доброчесності. **Якщо будуть виявлені порушення (плагіат, самоплагіат, фабрикації, фальсифікації тощо), наукове досягнення знімається із захисту без права його повторного розгляду.**

Якщо в роботі автора, якому вже видали диплом доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), виявлено порушення академічної доброчесності, тоді з'являється підстава для скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня.

ЯК ВКЛЮЧИТИ ЖУРНАЛ В SCOPUS ЧИ WEB OF SCIENCE?

ГОЛОВНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ РЕДАКТОРА

Більшість університетів мають своє наукове фахове видання та й не одне. Мабуть, кожен з редакторів таких журналів хоча б раз задумувались над тим, щоб подати заявку про включення його видання до таких наукометричних баз даних, як Scopus та Web of Science. Але буває так, що через незнання певних вимог до подачі, журнал отримує відмову. Отож, яким критеріям повинно відповідати видання, щоб у нього були шанси на включення в одну з вищезазначених баз даних.

Авторка
АНАСТАСІЯ МІЩУК

Сумарно я хочу виділити 5 основних блоків, на які потрібно звернути основну увагу.

1. Загальні параметри
2. Публікований матеріал
3. Процеси
4. Редакційна колегія
5. Сайт і автоматизація

ЗАГАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ

На кожному сайті журналу повинна бути широко представлена сторінка **«Про журнал»**, на якій написано, яким темам присвячено це видання, до яких баз даних входить, чи присутній він на професійних майданчиках. Потрібно вказати, в яких соціальних мережах в нього є аккаунти.

Обов'язково має бути детально представлена сторінка **«Ціль, предметна область та які га-лузі наук охоплює матеріал видання»**. У журналу повинен бути вказаний ISSN (друкований та електронний). Виданню бажано мати DOI.

Також до подачі заявки на включення в наукометричну базу даних, журнал повинен вже мати не менше 100 цитувань у відповідній базі.

САЙТ І АВТОМАТИЗАЦІЯ

Важливу роль грає домен, на якому знаходиться сайт видання. Зазвичай більшість сайтів українських журналів розташовані на університетських доменах, але бажано виданню мати свій власний. Треба звернути увагу, як відбувається подача статей: через e-mail чи за допомогою автоматизованої системи подачі. Краще виданню приєднатися до однієї з поширених Open Journal System (Manuscriptcentral, EditorialManger та ін.). На сайті має бути вказана дата останнього оновлення інформації (поновлювати її необхідно регулярно).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Кожен сайт видання має свою сторінку про редколегію.

Зверніть увагу!

- ▶ Наскільки повно вона заповнена (дані про кожного члена редколегії, контактна інформація).
- ▶ Важлива кількість публікацій редакторів:
 - у головного – мінімум 10 публікацій в певній базі даних, h-індекс – не менше 5-7;
 - у членів редколегії – мінімум 5 публікацій, h-індекс – 3.

Географічна диверсифікація колегії – 6-8 країн

ПРОЦЕСИ

Видання повинно містити інформацію про тип рецензування, терміни публікації. Обов'язково має бути «Інструкція для авторів», в якій описано рекомендації з оформлення статей (бажано мати шаблон). Кожному журналу необхідно мати наявну форму про передачу авторських прав, яка заповнюється авторами або під час подачі, або при прийнятті статті до публікації.

Зверніть увагу!

- ▶ Наскільки адекватне маркування томів випусків (повинен бути певний сталий порядок).
- ▶ Зміст кожного номеру має відповідати дійсності.

ПУБЛІКОВАНИЙ МАТЕРІАЛ

Всі основні метадані кожної статті, а саме – **інформація про автора, назва, анотація та ключові слова** – повинні дублюватися англійською мовою. У списку літератури самоциткування автора або ж журналу не повинно перевищувати **10-12%**, не менше 50% джерел мають належати виданням, які індексуються в базах даних Scopus або WoS.

Географічна диверсифікація авторів – **мінімум 7-8 країн**.

Отже, перед подачею заявки на включення журналу в певну наукометричну базу даних, потрібно провести величезну роботу щодо аудиту матеріалу, який публікується, та особливу увагу звернути на його сайт та інформацію, яка на ньому представлена, щоб довести до досконалості те, що не зовсім відповідає критеріям.

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

Авторка
ТЕТЯНА ЖУРКОВИЧ

У нашому сучасному світі розвиток країн та їхнє економічне зростання безпосередньо залежить від сфери науки та техніки. І поки ми тільки налаштовуємо належний рівень фінансування та розвитку цієї сфери в Україні, ми будемо дещо відставати від передових держав. І це досить сумно, бо інтелектуальний потенціал наших вчених ніяк не поступається науковцям з розвинених країн. Давайте розглянемо, як у нас відбувається процес фінансування науки, і що ми маємо на цей рік?

ОСНОВНЕ ФІНАНСУВАННЯ за рахунок державних коштів направлене на:

- 1) фундаментальні дослідження;
- 2) підтримка важливих напрямів і розробок;
- 3) розвиток матеріально-технічної бази;
- 4) збереження наукових об'єктів, які є національним надбанням;
- 5) підготовка наукових співробітників тощо.

ФІНАНСОВА ТА ГРАНТОВА ПІДТРИМКА на конкурсній основі наукових проєктів направлена на:

- 1) Розробку певних проєктів та окремих розробок, які розвивають пріоритетні напрями науки.
- 2) Проведення прикладних досліджень та експериментальних розробок за державним замовленням.
- 3) Міжнародне науково-технічне співробітництво.
- 4) Розвиток матеріальної-технічної бази та інше

КОШТИ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ, що допомагають розвивати виробничо-орієнтовані наукові організації, направлені на:

- 1) Розвиток інфраструктури та матеріально-технічної бази.
- 2) Безвідсоткові кредити на інноваційно-інвестиційні проєкти тощо.

Згідно зі статтею 48 про фінансове забезпечення наукової і науково-технічної діяльності Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII, фінансування науки відбувається у декількох напрямках:

- Державні кошти та місцеві бюджети.
- Кошти установ, організацій та підприємств.
- Українські та зарубіжні замовники.
- Гранти.
- Інші джерела, що не заборонені законом.

Основним інструментом фінансування сфери науки є бюджетне (базове) фінансування за кошти держави. Обсяг держбюджету визначається щороку, у вигляді частки валового внутрішнього продукту (ВВП має становити не менше 1,7%). Державні кошти виділяються на діяльності наукових установ, які фінансуються, проведення досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок ЗВО, академій, інститутів, фінансування окремих наукових і науково-технічних програм, проєктів та надання грантів.

Шляхи використання бюджетних коштів затверджує Кабінет Міністрів України.

Давайте розглянемо фінансову ситуацію у сфері науки в нашій країні на цей рік. З Перехідної книги, яку підготувало минуле керівництво МОН, картина стосовно фінансування така:

- на фінансування сфери науки у 2020 році закладено у держбюджеті 2,3 млрд гривень;
- у 8 разів збільшено бюджет конкурсу молодих вчених — до 100 млн грн підвищено розмір стипендій:

- стипендії Президента для молодих вчених збільшено з 2305,2 грн/міс до 6021 грн/міс;

- стипендії Уряду для молодих вчених збільшено з 1921 грн/міс до 4014/міс;

- 27 млн грн направлено на завершення модернізації української антарктичної станції «Академік Вернадський»
- 400 млн грн – для базового фінансування науки у ЗВО за результатами атестації у 2020 році.
- 526 млн грн закладено на грантове фінансування, що буде здійснюватися через Національний фонд досліджень.

Нарешті в цьому році має запрацювати Національний фонд досліджень і оголосити перші конкурси для наукових розробок, і поки ми чекаємо на його старт, давайте знову звернемося до нормативних документів і дізнаємось, що він з себе представляє.

Ціль Національного фонду досліджень полягає у стимулюванні фундаментальних та прикладних досліджень, підтримці та впровадженні єдиної державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності, розвитку українського наукового простору та його інтеграції у міжнародний дослідницький світ, співпраці між науковими установами, ЗВО, обміну вченими та інформацією, залучення молоді до дослідницького процесу та багато іншого. Це відбувається через конкурси за запитом Міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, замовників.

Фонд є державною установою, що проводить оцінку досліджень та надає грантову підтримку:

- фундаментальним науковим дослідженням у галузі природничих, технічних, суспільних, гуманітарних наук;

- прикладним науковим дослідженням і науково-технічних (експериментальним) розробкам.

Нацфонд є некомерційною установою, але є головним розпорядником державних коштів та формується за рахунок держбюджету, добровільних внесків юридичних, фізичних осіб та інших джерел, що не заборонені законодавством України.

Фінансується Фонд згідно з рекомендаціями Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

Він видає наступні види грантів

- 1) індивідуальний;
- 2) колективний;
- 3) інституційний.

Конкурсне фінансування проєктів через Національний фонд досліджень України має збільшуватися щороку, але ні в якому разі не за рахунок зменшення базового фінансування.

Враховуючи ситуацію, яка формується в Україні і світі, поки що важко прогнозувати позитивний розвиток фінансування в нашій дослідницькій сфері та й не тільки в ній. Якщо, навіть, ті кошти, що були закладені на цей рік, можуть опинитися під загрозою секвестру зі сторони Уряду через пандемію. Будемо сподіватися, що обіцянка новообраного прем'єр-міністра Дениса Шмагала: «Суттєво не скорочувати видатки на освіту і науку, дасть нам шанс триматися, використовувати фінансування грамотно та крізь терні розвивати науку в нашій державі».

І наостанок думки вголос: можливо, саме потенціал виникнення світової кризи, по-іншому включить наше мислення, яке допоможе відпускати те, що давно не працює, та генерувати інші стежки для розвитку наукової сфери з розрахунку нових потреб, можливостей, умов і потенціалу.

ЧЕРГОВІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗВО: НОВА ФОРМУЛА РОЗПОДІЛУ ФІНАНСУВАННЯ

МОН оприлюднило інформацію про розподіл фінансування між ЗВО з чітким розумінням того, як буде відбуватися оцінка вишів та розподіл державних коштів.

«Кожне ЗВО отримає фінансування, в залежності від якості та динаміки розвитку його роботи», – зазначили в МОН.

Критерії оцінки ЗВО:

- масштаб вишу;
- контингент;
- регіональний коефіцієнт;
- положення у міжнародних рейтингах (QS World University Rankings, The Times Higher Education World University Rankings, Academic Ranking of World Universities);
- обсяг фінансування на наукові дослідження, які виш залучає від бізнесу чи зарубіжних грантів.

Нова формула розподілу має допомогти ЗВО зрозуміти, яким шляхом рухатися, підвищувати свої позиції та збільшувати обсяг фінансування.

ELSEVIER ОПУБЛІКУВАВ НОВИЙ СПИСОК ЖУРНАЛІВ, ЩО БУЛИ ВИКЛЮЧЕНІ З БАЗИ ДАНИХ **Scopus**

Scopus ретельно відноситься до усіх видань, які індексує і слідкує за їхньою діяльністю. Якщо журнал перестає серйозно ставитися до публікаційних вимог та етики, його обов'язково виключають з бази даних.

Перевірка усіх журналів – це важкий і кропіткий процес, яким займається Комітет з вибору вмісту та консультативної роботи в Scopus (CSAB).

Виключення відбувається з таких причин:

- ▶ Гіпервелика чи дуже маленька публікаційна активність журналу.
- ▶ Якість матеріалів.
- ▶ Дуже короткий процес рецензування.
- ▶ Сумнівна або відсутня реколегія тощо.

Виключення журналів зі Scopus відбувається до 3-х разів на рік. Ми будемо продовжувати слідкувати за усіма новинами та інформувати наших читачів з цього приводу.

Переглянути список
журналів

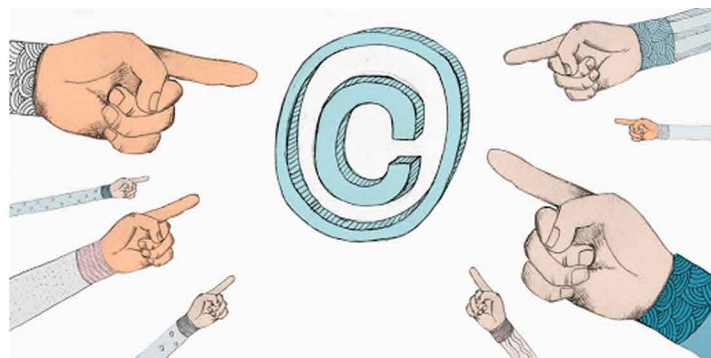
ІНДЕКС ГІРША: ЙОГО ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО

У наукометричній сфері показники цитування активно впливають на діяльність вчених з усього світу. Якщо в Україні є ще дослідники, які тільки звикають до них, то, наприклад, у європейських державах вчені знають, як вони можуть допомогти професійному розвитку, активно використовуючи їхні можливості. Сьогодні ми з'ясуємо, чим індекс Гірша може бути корисним для діяльності вченого.

Після того як дослідник успішно опублікував свою статтю в журналі, який індексується у базі даних Scopus, Web of Science тощо, головне довго не відпочивати від цього важкого та багатоетапного процесу, а продовжувати свою кар'єру, плануючи наступні праці. Бо кожна стаття викликає певний резонанс, який необхідно постійно «підживлювати».

Окрім планування, потрібно ретельно слідкувати за своїми вже опублікованими роботами, іншими словами, аналізувати як їх цитують Ваші колеги, та чи впливає дослідження на інші відкриття? Здійснювати моніторинг цих етапів вченому допомагає показник індекс Гірша.

h-Index

H-index та його значення для науковців

Індекс Гірша допомагає розуміти, наскільки ефективними та цінними є опубліковані роботи того чи іншого вченого серед його аудиторії (колег), а також порівнювати дослідників в одній галузі за певний період їхньої діяльності. Хоча така оцінка часто стає причиною виникнення запеклих дискусій, але все ж таки від цього показника є свої плюси. Давайте розглянемо які.

- ▶ Завдяки індексу Гірша **відбувається порівняння результатів діяльності вчених** у їхній сфері досліджень, що, у свою чергу, може вплинути на рішення керівництва наукової установи чи ЗВО пропонувати певну академічну посаду чи ні.
- ▶ Цей показник **враховують під час подачі заявки на грант**.
- ▶ За допомогою h-index виявляється цінність внеску, який вчений робить у своїй галузі.
- ▶ Індекс Гірша допомагає зрозуміти вченому, чи правильно він рухається у своїх дослідженнях, чи потрібно скорегувати свої пошуки.
- ▶ Мала кількість цитування спонукає проаналізувати свою роботу, виявити в ній, можливо, певні неточності та покращити матеріал. Передивитися як був структурований та оформлений текст, звернутися до послуг професійного редактора, який займається перевіркою та оформленням наукових статей.
- ▶ А також подумати про інший журнал, який буде точніше відповідати змісту майбутньої роботи.

І наостанок, високий показник h-індексу залежить від кількості цитування Вашої роботи багатьма авторами, тому важливо, щоб дослідження охоплювало широке коло колег, яким тема праці є актуальною. Тож, якщо Ваше науково-публікаційне планування складається не з 2 статей, а з довготривалого обміну думками з колегами за допомогою публікацій, тоді важливо постійно проводити певні маркетингові дослідження, аналізуючи свою аудиторію.

WEB OF SCIENCE:

МІФИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАУКОВОМУ ТОВАРИСТВІ

Ми часто стикаємося з поширеною думкою про те, що опублікувати статтю в журналах, які входять в базу даних Web of Science – дешевше, простіше й швидше, ніж в журналах бази даних Scopus. Насправді ж все з точністю навпаки. У своїй роботі, задаючись цим питанням, я запитувала у викладачів та вчених, звідки вони отримали таку інформацію, і чому ця думка така поширена?

Авторка
АЛЬОНА БОНДАРЕНКО

Справа в тому, що журнали, що входять в Emerging, не мають імпаکت-фактора (він у них спочатку йде нульовий), однак, не тому, що журнали публікують статті тільки з мистецтва або культури.

У цій статті я розкрию причину, звідки насправді з'явився цей міф. Для цього спочатку потрібно розібратися, що ж таке «Web of Science Core Collection».

Це провідна й найбільш престижна база цитування, в якій індексуються публікації з найбільш впливових журналів світу. У Web of Science входить 4 основні індекси цитування, які поділяють журнали за напрямками наук:

1. Science Citation Index Expanded (SCIE) – політематичний індекс, що включає журнали, які публікують статті з природничих і технічних наук.

2. Social Sciences Citation Index (SSCI) – політематичний індекс журналів з суспільних наук.

3. Arts & Humanities Citation Index (AHCI) – журнали цього індексу публікують роботи по мистецтву і гуманітарним наукам. У виданнях цього індексу є одна відмінність від попередніх – їм не присвоюється імпаکت-фактор (один з основних показників, що визначає важливість наукового видання і розраховує рівень його цитованості), так як неможливо оцінити культуру і мистецтво цифровими показниками.

І більш детально я хочу поговорити про четвертий індекс – **Emerging Sources Citation Index (ESCI)**. Саме завдяки цьому індексу склалась хибна думка про те, що у Web of Science опублікуватися простіше.

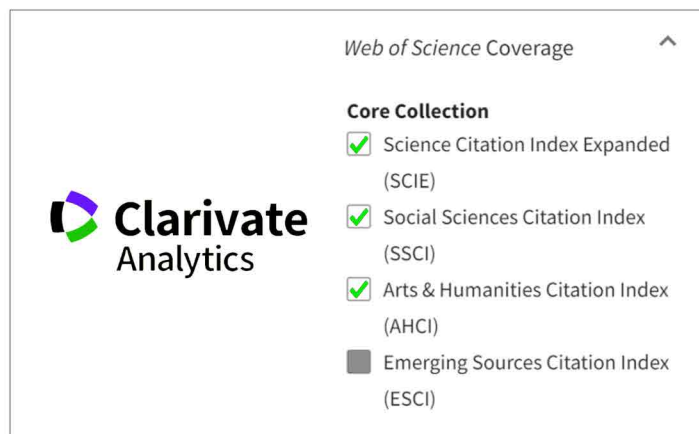
EMERGING SOURCES CITATION INDEX (ESCI) JOURNALS

Emerging Sources Citation Index (індекс цитування нових джерел) включає нові журнали досить високого рівня, які активно розвиваються, щоб відповідати вимогам цієї бази даних. Вони знаходяться на розгляді у представників Web of Science і, після закінчення звітного періоду, по журналам розраховується рівень їхньої цитованості. Якщо видання має достатньо високий показник, обговорюється заявка на його переведення в один з основних індексів цитування (SCIE, SSCI або AHCI – в залежності від його предметної категорії). Якщо ж журнал не досяг необхідного рівня – його виключають з ESCI.

Саме тому, дійсно, опублікувати статтю в журналах, які входять до Emerging Sources Citation Index, може бути простіше, дешевше і швидше, так як у журналів поки немає тих жорстких вимог до наукового матеріалу, як в журналах з основних індексів.

На нормативно-правовому рівні на даний момент в Україні немає певного обмеження щодо публікацій в цьому розділі, однак, вже йде тенденція на те, що ситуація буде докорінно змінюватися. Так, наприклад, в таких вузах, як Києво-Могилянська академія, Національний університет «Львівська політехніка», Сумський державний університет публікація в журналах Emerging Sources Citation Index не підлягає преміюванню.

Публікація ж в основних індексах цитування (A&HCI, SSCI, SCIE) – це більш складний процес. Для того, щоб для початку, стаття була просто прийнята редакцією на розгляд, вона повинна відповідати основним вимогам (за структурою, обсягом і технічними характеристиками). Крім цього, матеріал має містити інноваційне дослідження, що вирішує проблеми світового рівня. Обов'язково отримані Вами результати повинні порівнюватися з результатами аналогічних досліджень інших вчених. У статті мають бути нові, оригінальні ідеї та методи дослідження. Точне дотримання цих основних вимог наблизить автора до досягнення результату і його стаття буде прийнята на рецензування.

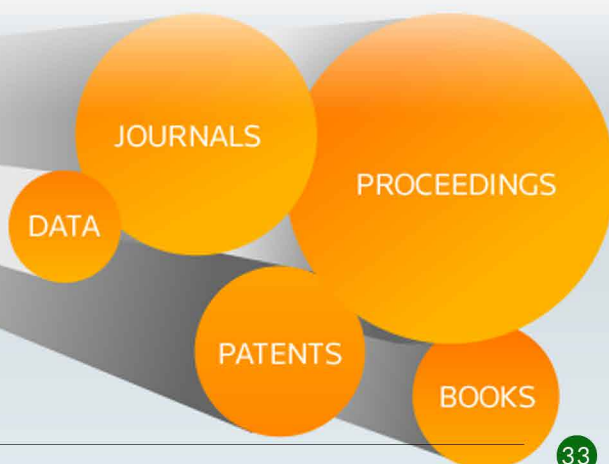
Я, як експерт з наукометрії, вважаю, що вчений, який провів якісне дослідження і написав наукову роботу, яка може дати поштовх у розвитку нашої науки, повинен уважно ставитися до вибору журналу та бази цитування, де його стаття буде опублікована. Потрібно ретельно вибирати журнал для публікації, щоб на момент виходу випуску він залишався у відповідній базі даних.

Якщо Вам важливо, щоб наукове дослідження було опубліковано в індексованому журналі і не тільки зараховувалося для Ваших наукових цілей, але і стало предметом вивчення і цитування іншими вченими з усього світу, я рекомендую орієнтуватися не на швидкість або простоту в опублікуванні, а на надійність і статус видання. З таким підходом Ви зможете вивести науку в нашої країні на новий рівень і домогтися висот у своїй науковій діяльності!

WEB OF SCIENCE™

THE COMPLETE
CITATION CONNECTION

ЗАПРОШУЄМО ВАС

ПРИЄДНАТИСЯ ДО БЕЗОПЛАТНИХ

ВЕБІНАРІВ ВІД КОМПАНІЇ

«НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ – PUBL.SCIENCE»,

ЩОБ ПЕРШИМИ ДІЗНАТИСЯ АКТУАЛЬНУ

ІНФОРМАЦІЮ ЗІ СФЕРИ НАУКОМЕТРІЇ ТА НАУКИ

Науково-навчальний центр компанії «Наукові Публікації – Publ.Science» розробив серію навчальних вебінарів з наукометрії задля забезпечення науковців інформацією щодо головних аспектів написання успішних наукових робіт та актуальних змін, що відбуваються у цій сфері.

Ми допоможемо Вам удосконалити Ваші наукові дослідження, створюючи найкращі умови для їх розміщення в світових наукових виданнях та забезпечимо Ваше визнання міжнародною спільнотою.

Дивіться інформаційні вебіари та отримуйте сертифікат учасника!

Спікер: **Єлизавета Батаєва**

Спеціаліст науково-навчального центру

- Експерт з багаторічним досвідом у сфері наукового консалтингу;
- Спеціаліст науково-навчального центру компанії «Наукові публікації – Publ.Science»;
- Ведуча науково-інформаційних семінарів та вебінарів у сфері наукометрії;
- Створила свою авторську методологію, по якій проводить індивідуальні консультації, допомагаючи українським вченим реалізовувати їхню публікаційну діяльність;
- Активна учасниця наукових конференцій та форумів;
- Авторка дослідницьких робіт та статей для першого незалежного журналу про наукометрію в Україні «Наука та метрика».

Головний редактор

Цурган Андрій

Шеф-редактор

Журкович Тетяна

Автори матеріалів, журналісти, оглядачі

Журкович Тетяна

Батаєва Єлизавета

Міщук Анастасія

Бондаренко Альона

Ященко Марина

Редакторська група

Федій Інна

Міщук Анастасія

Клименко Ілона

Технічна підтримка веб-порталу

Джим Анна

Зворотний зв'язок

Прес-центр: +380 (44) 333 78 91

www.nim.media

info@nim.media

Журнал зареєстровано Міністерством юстиції України

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу

масової інформації: серія KB № 24355-14195P від 24.02.2020

Адреса: 04050, Україна, Київ, вул. Герцена, 35, оф. №125

Телефон: +380 (44) 333 78 91

E-mail: info@nim.media

Інтернет-портал журналу: www.nim.media

НАУКОВИЙ КЛУБ "SCORUS В УКРАЇНІ"

ПРИЄДНУЙТЕСЬ ДО НАУКОВОЇ ЕЛІТИ УКРАЇНИ

WWW.UA.PUBL.SCIENCE

+38 (044) 392 45 52

INFO-UA@PUBL.SCIENCE

БАЖАЄТЕ СТАТИ ПАРТНЕРОМ ЖУРНАЛУ "НАУКА ТА МЕТРИКА", ЩОБ ОТРИМУВАТИ ДРУКОВАНІ ВИПУСКИ ПЕРШИМИ ТА НА БЕЗОПЛАТНІЙ ОСНОВІ?

ЗВ'ЯЖІТЬСЯ З НАМИ НАЙЗРУЧНІШИМ ДЛЯ ВАС СПОСОБОМ:

НАУКА ТА МЕТРИКА

Перший журнал про наукометрію в Україні

www.nim.media

info@nim.media

+38(044) 333 7891

